

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: a "Képes Világlap"-pal együtt egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel vesz a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. KOVÁCS JOZSEF
UGYVED.

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Wolf Dezső könyvnyomdája.

Pusztatenyő— kunszentmártoni vasut.

Nagygyá, hatalmassá, népessé és gazdaggá csak az a város és község fejlődhetik, mely a központon van, melyet vasuton, vagy jó úton mindenfelől könnyen lehet megközelíteni. A vasuti fővonalon levő városok az utóbbi évtized alatt rohamosan fejlődtek, ezzel szemben a hátramaradottság annál szembetűnőbb a nagy Alföldön, Magyarország szívében, hol minden bőven van, csak haladás, fejlődés nincs. Ennek a hátramaradottságnak főindokát abban találjuk, hogy az Alföldön kevés a vasut, egyik községből a másikba kocsin kell megtenni az utat. Maguk a városok és községek sem iparkodnak azon, hogy egymás között vasuti összeköttetést létesítsenek, sajnálnak minden fillért, melyet e célra kell kiadniok, mert abban a meggyőződésben vannak, hogy sarba dobott pénz az, mit vasutra kiadnak, jövedelem nincs. Arra nem gondolnak, ha vasut létesül, a város, község forgalma 50 százalékkal emelkedik, az élelmiszerek ára csökken, az idegenek látogatása emelkedik.

A vasut, ha nem is az első években, meghezza a jövedelmet. Itt van előttünk a pusztatenyő—kunszentmártoni vasut 1911. évi zárszámadása. Ez a számadás igazolja, hogy a vicinálisba befektetett tőke nem vész kárba, hanem busás kamatot hoz. E vasutat 1885. évben kezdték építeni. 1886. évben már megindult a forgalom Szolnok és Kunszentmárton között, mely a következő években arra indította Szentest városát, hogy a vasutat egészen Szentestig kiépítse.

Kunszentmárton és Szentest óriási áldozatokat hoztak, hogy vasutjuk legyen. De nem bánták meg. Vasutjuk révén be lettek kapcsolva a világ forgalomba, a személyi és áru forgalmat olcsón és biztosan tudták lebonyolítani a vasut által.

A pusztatenyő—kunszentmártoni vasut 10 évig osztalékot nem fizetett. Ezért nem is zugolódott senki, mert tudta mindenki, hogy a vasut a közért van, ha pénzt fektettünk bele, — jól jár a község minden polgára, haszna van belőle, — végül mégis megjön a befektetett tőke kamatos kamata.

Vasutunk 1911. évi tiszta nyeresége 121,645 kor. 27 fillér. Mig a tár-

saság bruttó bevétele 265,866 kor. 31 fillér.

A tiszta nyereségből a törzsrésztvények darabonként 16 koronával, az élvezeti jegyek darabonként 6 koronával lesznek beváltva, tehát a 200 koronás részvény ez idén 22 korona kamatot hoz.

A vasut az elmúlt évben nagy beruházásokat eszközölt. Kunszentmárton község szép, emeletes állomást kapott. Kengyelen a harmadik vágány lett kiépítve, az idén Martfű állomáson új rakodót építenek.

A sok kiadás mellett, milyen nagy a tiszta jövedelem. A vasut igazgatósága mindent elkövet, hogy a forgalom gyors legyen és a közönség igényeit kielégítse. Nagy haladás már az is, hogy a régi rozszant kocnikat kiküszöbölték a vonalról és állandóan folyosó kupékban utazhat a közönség.

A pusztatenyő—kunszentmártoni vasut zárszámadása intő példaul szolgálhat környékbeli községeinknek, melyek nem akarják a szarvas—kunszentmártoni vasutat kiépíteni.

Pedig egy község sem fejlődhetik vasut nélkül. Szarvas is és a Tiszazug is addig forgalomra nem tesz szert, míg a vasut nem létesül. A vasut talán még csak kellene, de a pénzt sajnálják. Pénz nélkül pedig megmozdulni nem lehet.

Valamelyik folyóiratban olvastam, hogy a világon nincsenek sehol oly hátramaradott városok és községek, mint Magyarországon. A francia, német, svájci, angol, ausztriai községek napról napra fejlődnek. Van vasutjuk, jó járdájuk, villamvilágításuk, gyárjuk. A nép boldog és megelégedett. Ha egy új vállalat akad, annyi jelentkező van, hogy felét el kell utasítani. A nép nem bizalmatlan, — haladni akar és községét fejleszteni. Pénzét nem dugja el a ládafiókba, hanem azt forgatja. Ha Franciaország egy nemzeti kölcsönt bocsájt ki, 2—3 millióval tul jegyzik azt.

Nálunk nincs vállalkozási szellem. De nem is haladunk. Azért néz le bennünket a külföld.

Tíz alföldi város érdeke volna a szarvasi—tiszazugi vasutat kiépíteni. És nem lehet. A leggazdagabb községek mondanak ellent.

Igy volt ez azelőtt is, hiába mondták, hogy haladunk a korrallal; igen haladunk, de — hátrafelé.

Járasköri tanító gyűlés.

Május 30-án Cibakházán tartotta meg a tiszai alsó járási tanítói kör szokott évi gyűlést, melyen az esős idő dacára is számos tanító vett részt. Veress János járásköri elnök az állami tanítók és szülők közti viszonyt fejtegeti megnyitójában majd üdvözlö a vármegye népoktatás ügyének lelkes vezetőjét a megjelent Rhédei János kir. tanfelügyelőt, továbbá Hackl N. Lajos országos énekkoktatási szakfelügyelőt, Majer László esperes plebánost és Nagy Ödön cibakházi főjegyzőt. Megjelent még a gyűlésen Töröcsik József káplán és Rényi Albert kunszentmártoni polgári iskolai igazgató is. A járásköri tanító testület egy miniszteri körrendelet értelmében egyes nagyközségekben megalapítja a patronázs egyesületet, melybe minden egyes tanító tagul belép.

Ezután Hackl N. Lajos országos énekkoktatási szakfelügyelő tartotta meg előadását a népiskolai helyes, módszeres és eredményre vezető énektanításról, melyet ott gyakorlatilag is bemutatót, a gyűlésen résztvevők élénk tevése mellett. Előadása dióhéjban a ökövetkező:

Az iskolába felkerülő 6 éves gyermeknek csak 5—6 hang terjedelme van, nem helyes tehát ennél nagyobb hangterjedelmű énekeket énekelteni, mert ez esetben megerőltetjük a gyermeket s így áll elő a falrengető, szemeket, nyakereket kidagasztó, kiabálásnak nevezhető ének, melynek semmi értéke nem lehet. Állapítsa meg a tanító növendékei hangterjedelmét s ezután képezzük a hangot s a hangképzetnek legfőbb feltétele a tudó. Szoktassuk a gyermeket a mély lélegzéshez, miáltal a tudó fejlődésére jótékony hatást gyakorolunk, így az ének helyes, módszeres tanításával a tudóvész ellen is a legelső és legalaposabb védekezést nyújtjuk, a minek különösen az alföldön való szükségességéhez szó sem férhet. A mikor a gyermek hangja változásnak van kitéve, a mi rendszerint 10—12 éves korban következik be — ne énekeltsük a gyermeket. Az iskolába felkerült gyermeknél győződjék meg a tanító, hogy a gyermek fel tudja-e fogni a hangot, meg tudja-e különböztetni melyik a magasabb, melyik a mélyebb hang, melyet poharak, csengők stb. hangoztatásával elérhetünk.

Amikor már a gyermek megkülönböztette a hangot, utánoztassuk. Rendszerint az A hang meg van minden gyermeknél. Tanítsunk az 1. és 2-ik osztályban három hangot és pedig alaphangot tercet és kvintet, ne pedig a szomszéd hangot, mert a gyermek nem tudja megkülönböztetni. A hangot találja el a gyermek, ezt gyakoroltassuk be alaposan. Lassan haladjunk tanításunkkal kezdetben, mert a későbbi években ha az alapot jól leraktuk, annál könnyebben haladhatunk. A 3-ik osztályban a hangot már leírjuk lekottázzuk. Legyen a hangjegy feketé. A 3-ik osztályban a lehetőség szerint kezdjük meg a két szólamú énektanítást. A szív és kedély képzése legalkalmasabb eszköz az ének; magyar népdal éneklésünk nincs, — adjuk ezt meg a fiatalságnak. Ajánlja az ifjúsági daloskör szervezését, női énekkarok alakítását, mi által a mai vallásérkölcstelen világban az élet rögzös útjain vig kedélylyel lesz képes előre haladhatni.

Szakfelügyelő ur előadása után Merk An-

dor nagykészségi előadását tartotta meg az összetett mondat szerkesztéséről.

Werknerné Longhi Irma cibakházi tanítónő felolvasása a nemzeti viseletről színrany igazságokat tartalmaz, csak követni kellene. Nagy tetszéssel fogadott felolvasását a járáskör egy elterjedt, hölgyek által olvasott lapban közléte.

Mohács István cibakházi állami iskolai igazgató bemutatja a fa és agyagmunka tanítását gyakorlatilag az V—VI. osztályban, ezután az elemi iskolai növendékek által készített fa, agyagi és kézimunka kiállítás megtekintése következett. A kiállított tárgyak nagy mennyisége, azoknak ügyes elrendezése, csinos volta nem első ízben lepte meg a szemlélőt, s az iskola agilis igazgatójával élén, az összes tanítók külön dícséretre nem szorulnak.

Ezután sajnálattal volt kénytelen tudomásul venni a járásköri gyűlés, hogy Veress János járásköri elnök tisztéről, melyet hosszú évek során a legnagyobb körültekintéssel mindannyi megelégedésére töltött be, a tagok unszolására sem fogadott el továbbra előre haladott korára való hivatkozással.

Megválasztottak elnöknek: Horeczky Béla, alelnök: Nagy Károly, pénztárnoknak Országh Pál, jegyzőnek: Markót Dezső és Szalay Zsigmond.

A következő gyűlés tárgysorozatának és Kunszentmártonban való megtartásának megállapítása után a gyűlés véget ért.

A jegyző kongresszus.

A községi jegyzőknek és segédjegyzőknek Budapesten, június hó 4. napján a városi iparcserkényben tartandó nagygyűlésére az ország 63 megyéjéből 4059 jegyző és segédjegyző jelentkezett. A jelentkezők nagy száma igazolja, hogy valóban türelmetlen a jegyzők anyagi és közjogi helyzete s immár nem tűr halasztást panaszainak meghallgatása és sérelmeiknek orvoslása.

A nagygyűlés június 4-én d. e. 9 órakor kezdődik. 12 órakor megszakítják a kongresszust, de délután 3 órakor folytatják. Ha szükséges lesz, 5-én d. e. 9 órakor ismét összejön a nagygyűlés. 5-én délelőtt 11 órakor a miniszterelnök előtt tiszteleg a nagygyűlés küldöttsége, mely a tisztelgés után a nagygyűlés keretében beszámoló eljárásának eredményéről.

Gyermeknap.

Az Országos gyermekvédő-liga javára a kunszentmártoni tantszövet tagjai fényes műsorral hangversenyt rendeztek május 25-én, mely minden tekintetben élvezetes estét nyújtott a megjelenteknek. Tekintve az eszmét, mely feladataul tűzte ki a szegény elhagyott gyermekek megmentését, ennél jobb s egyuttal élvezetesebb módon nem tudta volna senki sem támogatni, s így kettős cél lett elérve, mert míg egyrészt e befolyó jövedelemből segítségére siettek a nemes célt szolgáló ligának, — másrészt pedig az egyhangú életbe egy kis változatosságot vittek be. A szereplők egytől-egyig a legnagyobb odaadással s igazi talentummal előadott magas színvonalon álló darabokkal gyönyörködtették a hallgatókat, mely darabok kiválasztása és azoknak művészies módon való előadásához legelső sorban Országh Pál szakértelme s figyelme, eleve kellő garanciát nyújtott.

Az első számban, „Ima a Hazaért”, a szereplők már is meglepték a hallgatókat úgy, hogy a szünni nem akaró tapsok bizonyítékai a sikernek.

Jól alakítva, igen ügyesen előadva következett a „Bekvártélyozás” c. monolog, mely élénk hangulatban tartotta a közönséget. Kár, hogy oly hamar vége lett.

„Se panasz, se szó...” című műdal nagyon szépen lett előadva s igen nagyhatású volt. „Salamon király álma” elszavalása az átértett, jól hangsúlyozott, könnyedén előadott költemény külön dícséretet nem kíván.

Következtek a szavaltat után „Schumann műdalok”, melyet előadó kellemes fülbemászó hangja, jó előadása folytán a hallgatók megismételték.

Az igazoló jegyeket, jelvényeket és igazolványokat már szétküldte a rendező bizottság a megyei jegyzői egyesületek elnökségeinek.

A nagygyűlés elé három határozati javaslatot terjesztettek.

Az első javaslat szerint a kongresszus a jegyzők anyagi helyzetének javítása céljából küldöttségileg kéri a belügyminisztert s a képviselőház elnökét a képviselőházhoz még a múlt évi október hó 1. napján benyújtott kérvény sürgős elintézésére, kéri az ezen kérvényben előadottakon kívül a családi pótlék életbeléptetését, a nyugdíjügy egységes rendezését, az állami és törvényhatósági szolgálatban való nyugdíjviszonyosság kimondását, a segédjegyzők és nyugalmazott jegyzők, valamint ezek és az állásban levő jegyzők családtagjai részére a vasúti féljegy váltására jogosító igazolványok kiadását. Kijelenti a nagygyűlés, hogy a mennyiben a fizetés rendezés az 1913. évi, a nyugdíjügy rendezése pedig az 1914. évi állami költségvetés keretében nem következnek be, a magyar jegyzői kar kénytelen megélhetése érdekében megfelelő más tisztességes jövedelmi forrásokról gondoskodni, de hogy ezt tehesse, csakis szorosan vett hivatalos kötelességeit teljesíti, a közjótékonysági, emberbaráti, szociális és politikai tevékenység teréről pedig teljesen visszalép.

A második javaslat szerint követeli a nagygyűlés, hogy a jegyzők a községi közgazgatás élére állítsanak. Követeli, hogy a jegyzők hivatásuk betöltéséhez és feladataiknak végrehajtásához megfelelően díjazott munkacérről láttassanak el. Kijelentik a jegyzők, hogy ha erre nézve az 1913. évi állami költségvetésben gondoskodás nem történik, a segéd munkások díjazásához a sajátjukból nem járulnak hozzá. Kéri a jegyzők, hogy a mennyiben a szervezett segédjegyzői állások pályázók hiányában be nem tölthetők, az ezen állásokhoz kötött állami fizetés kiegészítés vagy államsegély ideiglenes munkacérről alkalmazására teljes összegében rendelkezésükre bocsájtassék. Kívánatosnak tartja a nagygyűlés minden nagyobb községben, illetőleg minden körjegyzői székhelyen végrehajtói állások szervezését.

A harmadik javaslat az előjárók felelősségéről és a fegyelmi eljárásról szól. Új fegyelmi törvényt és szolgálati szabályzatot kér a nagygyűlés. Kéri a jegyzők, hogy a

fegyelmi tárgyalások nyilvánosak és szóbeliek legyenek. A fegyelmi bíróság már az első fokon testületi szervezettel bírjon s a függetlenség és szakértelem garanciáját biztosító tagokból álljon. A rendbirságotól joga a jegyzőkkel szemben csak a közvetlen felügyelő hatóságot, a többi községi alkalmazottal szemben pedig a jegyzőt illesse meg. A szolgálati szabályzat a községi törvény modern magyarizálásával tüzetesen írja körül a községi alkalmazottak szolgálati viszonyait, jogait és kötelességeit, hogy abban a jegyző vezető szerepe legalább az állami és törvényhatósági feladatok körében kétséget kizárólag meg legyen állapítva. Ezen reformok tervezeti bizottság elé bocsátandók s a bizottságba a jegyzők képviselői is meghívandók.

A nagygyűlés tagjai minden javaslat-hoz hozzászólhatnak egyszer. Egy-egy felszólalás azonban 10 percnél tovább nem tarthat.

A kalotaszegi kiállításról.

Kunszentmárton, június 2.

Lapunk szerkesztője a következő levelet kapta:

Tisztelt barátom!

Első sorban is fogadd hálás köszönetemet, hogy kiállításunk érdekében többször szíves voltál a Kunszentmártoni Ujságban szót emelni.

Igazad van, több érdeklődést érdemelt volna a Reich József bánffy-hunyadi posta-, távirat-kiadó úr által, a köznéptől óriási munkával összeszedett, összeválogatott közel 3000 koronára értékű kalotaszegi kézimunkák kiállítása, de rosszkor rendezték, mert éppen azon időben tartózkodott itt Kunszentmártonban egy jósnő, akinek a váró szobájában egyszerre-talán többet vártak, mint a mi összes látogatónk volt.

Hálásan köszönöm Reich József bánffy-hunyadi postakiadó urnak, hogy ezt a kiállítást lehetővé tette, s hogy a tőle megszokott előzékenységgel és szolgálatkészséggel rendelkezésünkre bocsájtotta a remek, szép kézimunkákat.

Öszinte köszönetemet fejezem ki Ország Lipót urnak, aki szíves volt egyik raktár-helyiséget átengedni nekünk minden díj nélkül.

Nagy köszönettel tartozom Bozoky Álmos és Klein testvérek urnaknak, akik a kiállításához szükséges és náluk beszerezhető tárgyakat egész díjmentesen bocsájtották rendelkezésünkre. Kö-

álltak, hogy az elhagyott anyátlan és apátlan gyermekeken segítsünk. A társadalom van hivatalva méltányolni azon nemes cselekedetet, mit a hangversenyen közreműködők a legnagyobb fáradtsággal műveltek. Az emberbaráti érzés áthatott mindenkit Kunszentmártonban és a fényes eredmény mutatja, hogy itt is méltányolják a szegény gyermekek sorsát. Tekintve a nemes célt, a közreműködőkön kívül Lebovits Mór vendéglős ingyen teremmel járult hozzá jövedelmünk gyarapításához, fogadja érte hálás köszönetemet.

Isten áldja mindazokat, kik a szegény gyermekek javára áldozni szívesek voltak. A jó Isten sohasem fogja elfeledni, ha olyanokról gondoskodunk, kiknek nincs semmijük.

A Gyermekvédő-Liga megbízásából:

Gaál József.

A gyermeknap bevétele volt 272 kor. 10 fillér, kiadása 161 korona. Maradt tiszta jövedelem a hangversenyből 111 kor. 10 fillér. Felülfizettek: Weisz testvérek 10 k., dr. Kovács József, Hovanyetz Ferenc, Szabó József jegyző, Mátray Lajos 5—5 k., dr. Domján Jenő, Klein Adolf 4—4 k., Kádár József, Wolf Dezső, Zielbauer György 3—3 k., Frank József, Németh Zsigmondné, Balog Mór, Klein testvérek, Kakuk Matuzálem, Bozoky Álmos, Molnár Jánosné, Goldman György 2—2 k., Schreiber József, Molnár Endre, Dévai Jenő, Schiffer Henrik, Herz Sándor, Schiffer Mór, Garay György, Szalay Zsigmondné 1—1 k., Gulyás Károly 80 fillér, Gyollay Mátyas 60 fillér, Gyollay Lajos 50 fillér. — A gyermekek által gyűjtött összeg 69 k. 85 fillér. A gyermekvédő liga tehát összesen 180 k. 58 fillért kapott.

A gyönyörű zenéjű „Ágnesasszony” című melodráma előadása teljesen kifogástalan, a helyzetbe magát egészen beletaláló szereplőt a szünni nem akaró tapsok jutalmazták.

Az ismert jó bariton hangú szereplő a „Sákkíngeni trombitás”ból adott elő igen jó sikerrel.

A cimbalom, hegedű és hárfatrió az énekkel, ugyszintén „Csillagfényes éj” műdal egyszerű előadásával nem voltunk megelégedve, — annak megismétlését követeltük.

Az „Egynapos asszony” című monologot előadó igen jól választotta ki, teljesen megfelelő volt az ő természetes modorához, kifogástalan alakítása, nagyon ügyes előadása tapsviharban végződött. Az utolsó XI. ponttal a női kar szép énekével zárta be a sorozatot.

A kellemes estét szerzett szereplők fáradozásaiért honorálva lettek az által is, hogy dacára a kellemetlen időnek, mely sokakat távol tartott, igen szép számu hallgatóság gyűlt egybe, kik tapsokkal és csokrokkal jutalmazták őket. Hasonló előadáshoz adandó alkalommal ne sajnálják a fáradságot!

Alólírott, mint az Orsz. Gyermekvédő-Liga kunszentmártoni megbízottja, a legnagyobb hálával gondolok azokra, kik a gyermekvédelem ügyét Kunszentmártonban oly páratlanul előmozdították és filléreikkel készségesen szívesek voltak hozzájárulni e nemes célhoz. Legnagyobb köszönet illeti azokat a nemes lelkű barátokat, kik heteken át fáradoztak, hogy a szegény gyermekek részére pénzt s egyuttal egy kedves estélyt szerezzenek a közönségnek.

Szívem egész melegével mondok köszönetet az én kedves munkatársaimnak, kik első folszólításomra minden habozás nélkül mellém

szönöm jóságát Homola Rezső urnak, aki szíves volt nekünk teljesen ingyen adni azt a rengeteg selyempapírt, melylyel a kiállítás helyiség falait, a kézmunkák jobban érvényesülése céljából, be kellett vonni.

Hálával adózom azon kedves látogatóinknak, akik bennünket, postásokat akkor is felkerestek, amikor nem volt reánk külön szükségük és fillérjeikkel egy-egy téglát kívántak adni régi eszménk megvalósításhoz, a „Meházunk és nevelőintézetünk” felépítéséhez.

Végül szeretettel köszönöm meg jószágukat, fáradságukat az én kedves munkatársaimnak, akik olyan önzetlenül, lelkesedéssel készítettek s rendezték (mert hiszen ők engem bele sem hagytak szólani) a kiállítást és magukra vállalták a ki- és bepakolással járó munkát s magukra vállalták, hogy felváltva ellátják szolgálattal a hivatal s dolgoznak négy helyett, míg közülük kettő a kiállításon fogadja a látogatókat. Erő megfeszítéssel, dacára, hogy ünnepek előtt voltunk, meg is állták helyüket, úgy, hogy sem én, sem a közönség nem vette észre, hogy két munkaerő állandóan hiányzik közülük.

Eladott árukból be folyt 304 korona, melyet Reich József urnak Bánffyhunadra küldtem, beléptidijából tisztán maradt 34 kor. 34 fillér, melyet egyesületünk pénztárnokának, Ildényi Ferenc rácalmási kir. postamester urnak küldöttem el.

Isten áldása legyen mindazokon, akik bármiképp támogatták rég óhajtott eszménket s akik jószággal, filléreikkel és fáradozásaikkal igyekeztek egy lépéssel előre segíteni a Meházunk és nevelőintézetünk felépítését.

Ujból megköszönöm jószágodat s vagyok

őszinte híved:
Szabó Kálmán,
postamester.

Hirek.

Kunszentmárton, június 2.

— **Vármegyei közgyűlés.** Jász-nagykunszolnok vármegye törvényhatósági bizottsága 1912 június 20-án Szolnokon a vármegyház nagytermében tartja június havi rendes közgyűlését. A közgyűlés iránt rendkívül nagy az érdeklődés, mert ezen a gyűlésen töltik be az alispáni, főjegyzői, egy főszolgabírói és egy szolgabírói, valamint a főügyési állást. Az előjelekből következtetve, három egyhangú választás lesz. Alispán lesz dr. Kürty Albert, főügyész Berki József és főjegyző Cseh József főszolgabíró. — Eddig nincs tudomásunk, hogy e három érdemes férfinek ellenjelöltje volna. Cseh József főjegyzővé leuadó megválasztásával megüresedik a jászapáti főszolgabírói állás, Hallottuk már, hogy dr. Bognár Sándor szolgabíró pályázik erre az állásra, azonban nincs kizárva, hogy érdemes szolgabírónk, dr. Szénássy Lajos felveszi a küzdelmet Bognárral és győzedelmesen kerül ki a harcból. Szénássy megérdemli, hogy a vármegye támogatása, mert kötelességtudó, pontos tisztviselő és egyike a vármegye legjobb és legmunkásabb szolgabíróinak.

— **Automobil-verseny.** Az országos automobil club 1912 június 5., 6., 7., 8. és 9. napjain automobil versenyt rendez Budapestről Temesvárig. A versenyző automobilonk vármegyénk területén fognak áthaladni kitűzött céljuk felé. Kunszentmárton község közönségének ezen az öt napon elég része lesz az automobil látásban, mert minden jármű itt fog elrobogni. Az automobilonk Tiszaföldvár felől jönnek a műton, a hidon keresztül haladnak és Szentés felé mennek. Figyelmeztetjük közönségünket, hogy június 5—9-ig, ha az országuton mennek, a legnagyobb elővigyázatot tanúsítsák, nehogy a robogó automobilonktól megvadult állatok emberéletben tegyenek kárt.

— **Névváltoztatás.** Szarvák Lukács kunszentmártoni hentesiparos a saját, valamint kiskoru gyermekei Rozika, Mariska, Ferenc és Katalin nevét miniszteri engedéllyel „Szabó“-ra változtatta.

— **Keresztszentelés a telekparti iskolánál.** Magasztos ünnepély színhelye volt múlt hó 27-én, pünkösd hétfőjén a telekparti iskola. A környékbeli lakosok áldozatkészsége folytán mintegy 640 korona költséggel gyönyörű kőkeresztet s a kereszt lábánál elhelyezett fájdalmas Szűz Mária szobrot állítottak s melyet a jelzett napon áldott meg főtisztelendő Dósa József helypeli plebános. Ugyancsak ez alkalommal adatott át ünnepélyesen hivatásának a Kovács Kálmán által ajándékozott harang. Már a kora délutáni órákban ünnepélyes hangulat uralkodott a környéken. Az ünnepi öltözött tanycsoportokban igyekeztek az iskolához s szent énekeket zengve, buzgó imákat rebegetve, várták a városi bucsusok megérkezését és a szentelési ünnepélyt. A gyönyörű időben mintegy 4—500 főnyi ajátoskodó érkezett ki, kikkel a jelenlétük száma 8—900-ra tehető. Nyomban kezdetét vette a szentelési eljárás. Dósa József plebános magasan szárnyaló szavakkban méltatta a szent kereszt, mint vallási szimbólum jelentőségét, a környék lakosságának hitbeli buzgóságát és nem áldozatkészségét. Különösen kiemelte Martikány István ottani tanítónak a kereszt létesítése érdekében kifejtett buzgalmát és Kovács Kálmánnak nagylelkű áldozatkészségét. A szentelés után Balla Mária III. ism. osztályu tanuló szavalta Kovács Mihály jász-szentandrás plebános, volt kunszentmártoni káplán „Tanyai kereszt” című költeményét és Doba Mária I. ism. oszt. tanuló ugyan-csak nevezett szerzőnek „Szűz Mária és Szent József harangja” című költeményét meglepő bátorsággal és hanghordozással. A harangot, miután az Temesvárot püspöki szentelésben részesült, ezuttal nem kellett megáldani, a keresztszentelés után első ízben a plebános hozta meg, majd átadta a kötelet az ajándékozónak és Samu Lászlónak, a társulat elnökének és ezek után a jelenlevők huztak egy-egy rövid verset. A szentelési ünnepély végeztével megszólalt a zene, a fiatalság táncra perült. A tanteremben pedig izes étellekkel és jó borral megrakott asztal dícsérté a keresztanyák magyaros vendégszeretetét. Miután bálengedély nem volt, 8 óra után szétoszlott a közönség egy feledhetlen nap emlékével szívében. A kereszt síroki homokból készült és Pál István helybeli kőfaragó mester munkája, míg a fél embernagyságu Krisztustest és Mária szobor Molnár Vince helybeli szobrászunk jól sikerült alkotása.

— **Műkedvelő előadás Tiszasason.** Tiszasason május hó 27-én egy igen jól sikerült műkedvelői előadást rendezett az ifjusági egyesület. Szinre került a „Falurossza” című népszínmű s tekintve, hogy a szereplők legnagyobb része egyszerű gazdálkodók gyermekei, mégis rövid, alig 2 héti tanulás és próba után, igazán fényes tanujelét adták lelkesedéssel párosult szorgalmuknak, úgy annyira, hogy mintegy 400—500 főnyi közönség előtt a legnagyobb elismerésre méltó módon játszották le jól betanult szerepüket. Különösen kitűntek Fium Rózi, Gonosz Pista, Feledi Gáspár, Göndör Sándor, Feledi Lajos, Feledi Boriska, Bárti Terezi, Jóska béres, akik igazán dícséretet érdemelnek. Ezek közül is kivált Sára Erzsike, Finom Rózi szerepében, Tálás István, Gonosz Pista szerepében; ez utóbbi elsősorban is öltözékével lepte meg a közönséget, mely egy igazi falusi bakter hű mását teremtette meg előadásával pedig nagy kedvet csinált a közönségnek s nagy tetszések között óriási nevetést idézett elő. Általában dícséretet érdemelnek a tiszasasi műkedvelők, hogy idejüket ilyen tanulságos dologra szentelték.

— **Megalakul a nyugdíjgyűlet.** A Magyarországi Munkások Rókkant-és nyugdíjgyűlete kunszentmártoni fiókjá, mivel elegendő tag-jelentkezett, Péter-Pál napján tartja alakuló gyűlését. Azoknak, akik már régebben tagjai a nyugdíjgyűletnek és a budapesti központhoz, vagy más vidéki fiókpénztárhoz fizettek, ezután Herunter Kálmán kalaposmesterhez kell befizetniök a heti illetéket.

— **A csépai ipartársulat,** június hó 8-án, Urnapján, táncvigalommal egybekötött műkedvelői-előadást rendez. Szinre kerül a

„Vereshaju” című népszínmű: Főrendező Bartuc Mihály tanító.

— **Bucus Radnán.** A kunszentmártoniak, mint minden esztendőben, úgy az idén is elzárándokoltak Radnára a pünkösd bucsura. A nagy esőzés és a kiöntött Maros azonban megzavarták őket és hazafelé jövet, a nagy esőzések miatt szokott utjukról kénytelenek voltak letérni Magyarbánhegyes felé, honnan műut vezet Orosházára. A bucsusok félve vették utjukat erre az ismeretlen vidék, ismeretlen emberek közé. Magyarbánhegyesen azonban úgy nekik, mint az ottani lakosoknak kedves meglepetésben volt részük. A magyarbánhegyesiek bámulva nézték a messze vidékről való és mégis oly nagy számú bucsust, kik példás rendben, áhitatosan énekelve vonultak a templomba. Itt már a kunszentmártoniak voltak meglepetve, mert egy volt tanítójuk, Kamondi János, ki most ott kántor, orgona játékkal fogadta őket. A faluban persze hamar híre ment a szokatlan vendégeknél, előkerültek mindazok az emberek, kiknek kunszentmártonhoz valaha valami közük volt. Így Vágó Pál nyug. tanító örömmel ismerte fel volt tanítványait és azok tanítójukat. A magyarbánhegyesi nép kapott az alkalmon, hogy kimutassa vendégszeretetét, ajánltak szállást embernek, lónak, de a kunszentmártoniak viszautasították azt, mondván: ők egymást el nem hagyják, ha már két éjet ázva kibirtak szabad ég alatt, ezt is kibírják. Semmi rábeszélésre sem tértek el ezen elhatározásuktól. A fáradt bucsusok nagy része ellátogatott Vágó Pál volt tanítójuk házához és áradozó szavakkal mondtak köszönetet a nem remélt szives magyarbánhegyesi fogadtatásért. Megfogadták, hogy ezután *M.-Radnára menet mindig ezt az utat választják*, mert rövidebb és véges-végig műut. Tényleg rövidebb, mert Orosháza—Arad, Magyarbánhegyesen át, ugyszólván nyil egyenes vonal.

— **Tolvaj gyermekek.** Két kis gyermek került a rendőrség kezére. Mindketten iskolába járnak és már is az a nagy bűn terheli lelküket, hogy loptak. A két fiú Nyilas János 14 éves és Nyilas Pál 12 éves. Ott vannak a rendőrség szobájában és semmi megbánást sem tanusítanak, olyan benyomást tesznek a látogatóra, mintha rögzött gonosztevők volnának. Nyilas Pál május 18-án Hededüs Ignác szabó házából, mikor nem volt otthon senki, 3 koronát ellopott a szekrényből. Ezután Németh pékhez állott be inasnak és árulta az utcán a kifliket oly alaposan, hogy gazdájának a pénzzel sohasem számolt be. Egy-két nap alatt 4 korona 40 fillért sikkasztott el, mit elköltött. Nyilas János a testvérétől egy koronát lopott el és megszökött a szülői háztól. Találkozott Pál öccsével és együtt csavarogtak a városban és a tanyák között. Ha éhesek voltak, betörték a gazdátlan házakba és elvittek mindent, mit birtak. Feljelentés folytán a rendőrség elfogta a két kis gonosztevőt és az előjáróság, minthogy szüleit nem ismeri, a további intézkedésig a rendőrszobában tartja őket. Az eljárás megindult, hogy a két kis gonosztevőt javítóintézetbe vigyék.

— **Beleesett a Körösbe.** Józsa (Irha) Lajos öreg bérkocsis pénteken este a kocsiját ment megmosni a Körösbe. A rompán, melyet most ellep a víz, nem bírt megfordulni és kocsistól-lovastól befordult a kiöntésbe. Segélykiáltásaira a parton állók odasiettek és kötelek segítségével kihúzták a partra. Józsa Lajosnak az ijedségen kívül semmi baja nem történt. Lovakban és kocsiban sem esett kár.

— **Halálos szerencsétlenség.** Folyó hó 29-én, szerdán halálos szerencsétlenség történt a tiszaföldvári állomáson. Haraszthy Károly inokai nagybirtokos butorait akarták elszállítani Inokára. A butorszállító kocsiba 10 ökröt fogtak és megindultak a kapu felé. A kapunál az ökrök a kapufélfához közel mentek és nehogy a butorszállító kocsit bele ütközzék, a béresgazda odasietett, hogy az ökröket irányítsa, miközben a butorszállító kocsit a kapufélfához szorította és a szerencsétlen embernek egyik kezét, mellcsontját, gerincét összeroppantotta és szörnyet halt.

Kivonat az anyakönyvből.
Kunszentmártonban 1912 május 26-tól június 2-ig születtek: Berta János István, Palásty László János, Klacsó Izabella, Halász Mátyas, Imrei Piroska Rozália, Fehér Piroska, Molnár Péter Pál, Kómár Márton. — *Házasságot kötöttek:* Szaszko Elek és K. Kiss Rozália, Tasi Szilveszter és Nagy Erzsébet, Bodzás József és Harangozó Mária. — *Elhaltak:* B. Tóth Jánosné Benkő Mária 30 éves, R. Mészáros Andrásné R. Kiss Veronika 58 éves, K. Kiss Józsefné Kiss Zsuzsanna 76 éves.

Eladó föld.

Néhai Kristó Nagy Istvánné örököseinek Belső Ecsér 36. számú 77 hold tanyaföldjük eladó. Értekezni lehet özvegy Vecseri Sándornéval Szentesen, Horváth Gyula-utca 30. sz. alatt, Ibolya Károly Kovács házában.

A Földmívelésügyi Minisztérium 18065/912 számú engedélye alapján

MEGJELENT

a csodáshatású dr. Borovszky-féle

ANIMAL-BOROLIN

házi állatok részére, külső használatra, bedörzsölésre, hülésből származó bajok esetén. Igen jól használható saaj- és körömfájás alkalmával mint fertőtlenítő szer, ezenkívül baromfidifteria esetén is.

Az ár használati utasítással üvegenként 1 korona 50 fillér.

Kapható az ország nagyobb gyógyszertáraiban és drogériáiban.

Próbáüvegek állatorvosoknak ingyen.

A dr. Borovszky-féle Borolin-gyárnak Budapest.

Igéretem szerint bátorodom értesíteni, hogy az Animal-borolinnal jobb eredményeket értem el, mint a Kwizda-féle fluiddal. Muraszombat, 1912 május 17.

Tisztelettel Nemes Miklós s. k., j. m. kir. állatorvos.

Kunszentmártonban kapható: Lukács Andor és Popovits Gábor gyógyszerészeknél.

Hirdetés.

Néhai Radimetzky Kálmánné született Erdődy Lujza örököseinek pusztagyaltai 54 és fél köblös

elsőminőségű földbirtoka,

melyben 25 köblös here is van, a rajta fekvő épületekkel együtt örök áron — igen kedvező fizetési feltételek mellett — eladó, esetleg bérbeadó. A birtok ez évi szeptember 29-én átvehető, megmunkálás végett még hamarabb is. — Értekezhetni lehet Radimetzky Kálmán városi adótisztval Szentesen, Céház-u. 1. szám (Ipartestület mellett.)

Dévai Jenő

órák, ékszerész, varrógép és kerékpár nagy raktára

Kunszentmárton

Piac tér.

Sarki Molnár Sándor és Lajosnak

Kistőkén és Zalotán 120 hold földjük tanyával,

Nagytokén, a jámborhalmi megálló mellett 26 hold,

a Belső tehenesben pedig 30 hold prima földjük, épületekkel akár együtt, akár több darabokban is eladó. Értekezni lehet Kistőke 352. tanyaszám, a bökényi csárda mellett.

Első minőségű falitéglát és

fedélcserépet

napi áron szállít bármily mennyiségben

Kunszentmártoni Községi Téglagyár.

Ferenczy József.

özv. Tóth Istvánné

piactéri házában

két üzlethelyiség kiadó

Ugyanott egy sárga kocsis és két lóra való szerszám eladó. Értekezhetni a fent nevezettel bármikor.

Nagy Istvánnak

Szelevényen, a Vadasban 27 magyar hold szántóföldje tanyaeépülettel együtt eladó. Bővebb értesítést ad a tulajdonos, Nagy István Hódmezővásárhely, Jókai-ut 24.

184/1912. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kunszentmártoni kir. járásbíróságnak 1912. évi V. 124/1. számú végzése következtében dr. Löwy Arthur ügyvéd által képviselt Kardos Jenő javára 800 kor. s jár. erejéig 1912. évi május hó 1-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1161 kor. 52 fillérre becsült következő ingóságok u. m.: bolti áruk nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a kunszentmártoni kir. járásbíróság 1912. évi V. 124/1. számú végzése folytán 800 kor. tőkekövetelés, ennek 1909. évi dec. hó 31. napjától járó 6 o/o kamatai, 1/8 o/o váltódíj és eddig összesen 132 kor. 40 fillérben bírósággal már megállapított költségek erejéig Csépan a doboltatási szinhelyen 1912. évi június hó 5-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kunszentmárton, 1912. évi május hó 24. napján.

Hubay

kir. bír. végrehajtó.

Értesítés.

A t. közönség szives tudomására hozzuk, hogy sikerült nagyobb mennyiségű elsőrendű

bükkhasáb tűzifát

szereznünk és azt a Körös-parton kiölelve árusítani fogjuk. Árajánlattal szivesen szolgálunk, előjegyzéseket már most elfogadunk.

Egyben jelezzük, hogy fűrésztelepünkön puha

hulladékfa ölenként 24 koronáért kapható.

kiváló tisztelettel

WEISZ TESTVÉREK

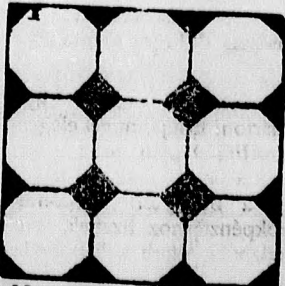
a «Betekints»-i gőzmalom tulajdonosai.

Géperőre

berendezett

cementlap

készítő telep

Kunszentmártonban.

Cementlapokat,

melyek külső- és belső-kövezésekre igen alkalmasak, géperőre berendezett

cementlap készítő telepemen

a legdiszesebben mintázott és sima formában állítom elő többféle színezéssel.

Mintákat mindenki saját izlése szerint választhat.

Az árak a lehető legolcsóbbak.

Cement eladás nagyban és kicsinyben olcsó és jó kiszolgálás mellett.

ifj. Tomonyiczka József

építési vállalkozó és cementlap készítő

Kunszentmárton, Szapáry-u. 868—869. sz.